

פרשת בחוקותי – שבת קודש

(כט) כָּל־חֵרֶם אֲשֶׁר יִחַרֵם מִן־הָאָדָם לֹא יִפְדֶּה מוֹת יוֹמָתוֹ: כט כל חרמא, דיתחרם מן אנשא לא יתפריק: אתקטלא, יתקטיל.

רש"י א כל־חרם אשר יחרם וגו': (ת"כ) היוצא להרג, ואמר אחד: 'ערכו עלי!' לא אמר כלום. מות יומת: הרי הולך למות, לפיכך לא יפדה, אין לו לא דמים ולא ערך:

(ל) וְכָל־מַעֲשֵׂה הָאָרֶץ מִזֶּרַע הָאָרֶץ מִפְּרִי הָעֵץ לַיהוָה הוּא קֹדֶשׁ לַיהוָה: ל וכל מעשר ארעא מזרעא דארעא, מפירי אילנא דיי, הוא: קדשא, קדם יי.

רש"י א וכל־מעשה הארץ: במעשה שני הכתוב מדבר. מזרע הארץ. : דגן מפרי העץ: תירוש ויצהר. לה' הוא: קנאו השם, ומשלחנו צוה לך לעלות ולאכל בירושלים, כמו שנאמר (דברים יד, כג): "ואכלת לפני ה'אלהיך וגו' מעשה דגנך תירשך וגו'":

(לא) וְאִם־נָאֵל יִנָּאֵל אִישׁ מִמַּעֲשָׂיו חֲמִשִּׁיתוֹ יוֹסֵף עָלָיו: לא ואם נאל ואם מפרק יפרוק גבר, ממעסריה חמשיה, יוסיף עלוהי.

רש"י א ממעשיו: ולא ממעשה חברו: הפודה מעשה של חברו, אין מוסיף חמש. ומה היא גאלתו? יפדנו, כדי להתירו באכילה בכל מקום, והמעות יעלה ויאכל בירושלים, כמו שנאמר (דברים, יד, כה): "ונתת בפסך וגו'":

(לב) וְכָל־מַעֲשֵׂה בָקָר וְצֹאן כָּל אֲשֶׁר־יַעֲבֹר תַּחַת הַשֶּׁבֶט הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה־קֹדֶשׁ לַיהוָה: לב וכל מעשר תורין ועז, כל דיעבר תחות חטרא עסיראה, יהי קדשא קדם יי.

רש"י א תחת השבט: כשבא לעשרן, מוציאן בפתח זה אחר זה, והעשירי מכה בשבט צבוע בסיקרא להיות נכר שהוא מעשר, בן עושה לטלאים ועגלים של כל שנה ושנה. יהיה קדש: לקרב למזבח דמו ואמוריו, והבשר נאכל לבעלים, שהרי לא נמנה עם שאר מתנות כהנה, ולא מצינו שיהא נתון בשרו לכהנים:

(לג) לֹא יִבָּקֵר בֵּין־טוֹב לָרַע וְלֹא יִמִּירְנוּ וְאִם־הֵמָּר יִמִּירְנוּ וְהָיָה־הוּא וְתַמּוּרָתוֹ יִהְיֶה־קֹדֶשׁ לֹא יִנָּאֵל: לג לא יבקר בין־טוב לרע לביש, ולא יחלפניה; ואם חלפא יחלפניה, ויהי הוא וחלופיה יהי קדשא לא יתפריק.

רש"י א לא יבקר וגו': לפי שנאמר (שם, יב): "וכל מבחר נדריכם", יכול, יהא בורר ומוציא את היפה? תלמוד לומר: "לא יבקר בין־טוב לרע", בין תם בין בעל מום חלה עליו קדשה; ולא שיקרב בעל מום, אלא יאכל בתורת מעשר ואסור לגזז ולעבד:

(לד) אֱלֹהֵי הַמִּצּוֹת אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי: לד אליו פקודיא, דפקיד יי ית משה לות בני ישראל: בטורא, דסיני.